

Jonathan Safran Foer, *Extremely Loud & Incredibly Close* (2005), cover

David Mulder

III

'Now that I'm thinking about it', I told Gerald, 'they could make an incredibly long limousine that had its back seat at your mom's VJ and its front seat at your mausoleum, and it would be as long as your life.' Gerald said, 'Yeah, but if everyone lived like that, no one would ever meet anyone right?' I said, 'So?'

Deze conversatie op de eerste pagina's van *Extremely Loud & Incredibly Close* lokaliseert Safran Foer op de voorbank van de limousine die Oskar, zijn moeder en grootmoeder naar de begrafenis van de bij de aanslagen op het World Trade Center omgekomen vader, man en zoon brengt. *Extremely Loud & Incredibly Close* is daarmee een roman over de wereld na 9/11, maar ook een roman die zich afspeelt in een stedelijke wereld die onder invloed van geopolitieke krachten drastisch

Een levenslange limousine

Een lezing van *Extremely Loud & Incredibly Close* van Jonathan Safran Foer (2005)

herordend is. Een leven als een limousine die zich uitstrekt van geboorte tot graf lijkt daarin een zeldzaam adequate beschrijving van de hedendaagse stad waarin taxi's, vliegvelden, (pret)parken, kantoren, restaurants, binnentuin, winkels, vliegtuiginterieurs, cafés en appartementen versmelten tot één groot 'Continuous Interior': de moderne mens hoeft nooit meer naar buiten. Het is een stedelijke conditie die paradoxaal genoeg congruentie en

betekenis krijgt vanuit de ervaring van het bewegen door elkaar schijnbaar willekeurig opvolgende ruimten. Een zich steeds hernieuwend narratief waarin beelden, verhalen, herinneringen en dromen elkaar in duizelingwekkend tempo opvolgen.

X

Oskar Schell, 9 jaar: uitvinder, sieradenontwerper, sieradenmaker, amateur-entomoloog, francofiel, veganist, origamist, pacifist, slagwerker, amateur-astronoom, computerdeskundige amateur-archeoloog, verzamelaar van zeldzame munten, vlinders die een natuurlijke dood zijn gestorven, miniatuurcactussen, Beatles-memorabilia, halfedelstenen en nog veel meer, trekt als een postmoderne kruising van Günther Grass' Oscarchen en de antieke held Telemachos door het New York van na 9/11, op zoek naar wat hem het grootste geheim

David Mulder

III

'Now that I'm thinking about it', I told Gerald, 'they could make an incredibly long limousine that had its back seat at your mom's VJ and its front seat at your mausoleum, and it would be as long as your life.' Gerald said, 'Yeah, but if everyone lived like that, no one would ever meet anyone right?' I said, 'So?'. Safran Foer locates this conversation in the first pages of *Extremely Loud & Incredibly Close* on the front seat of the limousine which is taking Oskar, his mother and grandmother to the funeral of the father, husband and son who died in the attack on the World Trade Center. This makes *Extremely Loud & Incredibly Close* a novel about the world after 9/11, but also a novel which takes place in an urban world drastically rearranged under the influence of geopolitical forces.

A Lifelong Limousine

A discussion of Jonathan Safran Foer's *Extremely Loud & Incredibly Close* (2005)

Here the likening of life to a limousine stretching from the cradle to the grave seems unusually appropriate to the contemporary city in which taxis, airports, parks and amusement parks, offices, restaurants, courtyard gardens, shops, aircraft interiors, cafes and flats all merge into a single great 'continuous interior': modern man never need go outside. Paradoxically enough, this urban condition derives congruence and significance from the experience of moving

through each of an apparently random sequence of spaces. A narrative, constantly renewing itself, in which images, stories, memories and dreams succeed one another with dizzying speed.

X

Oskar Schell, 9 years old, inventor, jewellery designer, jewellery fabricator, amateur entomologist, Francophile, vegan, origamist, pacifist, percussionist, amateur astronomer, computer consultant, amateur archaeologist, collector of: rare coins, butterflies that died natural deaths, miniature cacti, Beatles memorabilia, semiprecious stones, and other things, moves like a postmodern cross between Gunther Grass' Oscarchen and the ancient hero Telemachos through post-9/11 New York, searching for what seems to him his dead father's greatest secret. In his father's

van zijn omgekomen vader lijkt te zijn. In de inloopkast van zijn vader heeft hij tussen de scherven van een omgestoten vaas een envelop gevonden met een sleutel. Behalve het woord 'Black' op de envelop is er niets dat een aanwijzing geeft waar de sleutel van zou kunnen zijn. Het is het begin van een zoeken dat hem tegelijk naar buiten brengt op een tocht door New York, als naar binnen naar zijn eigen verdriet dat zich uitstrekt over een eindeloze hoeveelheid identiteiten. Oskar besluit alle mensen met de achternaam Black uit het telefoonboek van New York een bezoek te brengen om te informeren naar wat zij weten over de sleutel en zijn vader. De stad herordend op basis van slechts letters delende namen.

II

Extremely Loud & Incredibly Close is een constructie van frag-

walk-in wardrobe, between fragments of an overturned vase, he had found an envelope containing a key. Nothing except the word 'Black' on the envelope gives any indication of where the key might fit. This is the beginning of a search that takes him outside on a trip through New York, and at the same time inside to his own grief, that extends over an endless number of identities. Oskar decides to visit every Black in the New York telephone directory to find out what they know about the key and his father. The city is rearranged on the basis of names which have nothing in common but the letters of which they consist.

II

Extremely Loud & Incredibly Close is a construction of fragments which seem to come from everywhere, and so is comparable

menten die overal vandaan lijken te komen en is daarmee vergelijkbaar met de hedendaagse gefragmenteerde stedelijke ruimte die niet eindeloos op zichzelf is, maar continu wordt door haar ervaring. Al lezend komt men referenties tegen naar *Die Blechtrommel*, Oskar loopt met een tambourijn door de straten van New York, Sebalds *On the Natural History of Destruction*, Italo Calvino, het boek beschrijft een niet-bestaand zesde district in NY, en Borges. Daarnaast worden er parallellen getrokken tussen grote stedelijke catastrofes van de twintigste eeuw, het bombardement op Dresden, de bom op Hiroshima en 9/11. Door het boek heen gebruikt Safran Foer daarbij de typografie als extra laag van betekenis. Als Oskars grootvader aan het woord is, die stom geworden is na het verlies van zijn zwangere geliefde bij het bombardement op Dresden en daardoor com-

to today's fragmented urban space which though not endless in itself becomes continuous through being experienced. As one reads one comes across references to *Die Blechtrommel* (when Oskar goes through the streets of New York with a tambourine), Sebald's *On the Natural History of Destruction*, Italo Calvino (when the book describes a non-existent sixth district in New York) and Borges. Parallels are also drawn between major twentieth-century urban catastrophes, the bombing of Dresden, the bomb on Hiroshima and 9/11. Throughout the book Safran Foer uses the typography to provide an extra layer of significance. When Oskar's grandfather, who lost his voice after the loss of his pregnant mistress in the bombing of Dresden and so communicates with the aid of sentences in a notebook, has something to say,

municeert via zinnen in een notitieboekje, zijn de bladzijden van de roman de bladzijden van het notitieboekje. Oskar verzamelt foto's van internet in een dagboek dat hij 'Stuff That Happened To Me' noemt. Wanneer Oskar zijn verzamelboek doorbladert, volgen in het boek de bladzijden met foto's van schildpadden, Hamlet, een Franse astronaut, Stephen Hawking. Foto's die iedereen had kunnen vinden via internet, foto's ook zonder een duidelijk verband, maar die, door Safran Foer in het boek gevoegd, onderdeel worden van het verhaal. Deze mix van elementen maakt dat je je als lezer als het ware steeds naar het narratief toe en ervan af beweegt en dat je in deze beweging steeds wisselende rollen aanneemt. Soms de rol van beschouwer, dan weer identificerend tot ongelooflijk dichtbij wanneer boek en de eigen ervaring elkaar versterken en er voor

the pages of the novel become the pages of the notebook. Oskar collects photos from the Internet in a diary that he calls *Stuff That Happened To Me*. When Oskar goes through the pages of his scrapbook, successive pages in the book show photos of tortoises, Hamlet, a French astronaut and Stephen Hawking. Photographs which anyone could have found on the Internet, photos which lack any clear connection, but which, when added to the book by Safran Foer, become an intrinsic part of the story. This mix of elements ensures that one is, as it were, constantly moving into and out of the narrative, and in so moving constantly taking on changing roles. Sometimes one's role is that of observer, at other times the book and one's own experience reinforce one another so that one finds oneself identifying so incredibly closely

een moment geen onderscheid meer is. De ruimte waarin het verhaal zich ontwikkelt, strekt zich dan uit tot over de grens van het medium daarbij eigen ervaringen, herinneringen en beelden omsluitend. Alsof het boek 'Stuff That Happened To You' wordt. Door deze intermediale (Oosterling) constructie van het narratief en het uiteenvallen van de protagonist in een veelheid van identiteiten, is de roman een boek dat dicht op de huid van onze tijd zit. Een tijd waarin identiteit hybride wordt in een in fragmenten uiteenvallende stad van interieurs.

Y

Hoewel de aanslagen op de Twin Towers het verhaal bepalen, wordt het World Trade Center geen enkele keer bij naam genoemd. Alle afwezigheid is steeds onontkoombaar aanwezig. Na de dood van zijn liefde in Dresden trouwt de grootvader van Os-

kar haar zus, als ze elkaar weer tegenkomen als immigrant in New York. Geen kinderen is een voorwaarde voor het huwelijk en als zij desondanks zwanger raakt, verlaat hij haar om pas weer terug te keren naar New York als hij hoort van het overlijden van zijn zoon. In de tussenliggende jaren schrijft hij zijn zoon brieven, die hem nooit zullen bereiken. In zijn eerste brief schrijft hij 'Only a few months into our marriage, we started marking off areas in the apartment as "Nothing Places", in which one could be assured of complete privacy, we agreed that we never would look at the marked-off zones, that they would be nonexistent territories in the apartment in which one temporarily cease to exist (...)'. In het vervolg blijkt hoe deze 'niets'-plekken steeds meer een obsessie worden tot het moment dat het onmogelijk is om van de ene 'iets'-plek naar een andere

te raken zonder een 'niets'-plek te doorkruisen, tot het moment dat je oplost en niet meer terug te vinden bent op een plek in de wereld. In de laatste brief die hij schrijft, inmiddels teruggekeerd in New York, vullen de zinnen de bladzijden tot ze over elkaar vallen en uiteindelijk de pagina zwart maken. Een 'niets'-plek. Zoals ook Ground Zero, het graf van zijn zoon, het sleutelgat dat Oskar zoekt voor zijn sleutel en het heelal in Stephen Hawking's *A Brief History of Time*, het lievelingsboek van Oskar. Zoals ook de ruimte tussen twee plekken in de stad verbonden door auto, lift of metro, een stedelijke werkelijkheid bestaande uit 'iets'- en 'niets'-plekken.

I

Het interessante aan het boek is de manier waarop het omgaat met verschillende versies van werkelijkheid. Veel boeken zijn

that for a moment the distinction ceases to exist. At such times the space in which the story develops extends beyond the boundary of the medium to embrace one's own experiences, memories and images: the book becomes *Stuff That Happened To You*. The 'intermedial' (Oosterling's term) construction of the narrative and the way the protagonist breaks up into a multiplicity of identities makes the novel a book that gets close to the spirit of our age, an age in which identity becomes hybrid in a city of interiors breaking up into fragments.

Y

Although the attacks on the Twin Towers define the story, the World Trade Center is never once mentioned by name. But absence itself is inescapably present. After the death of his mistress in Dresden, Oskar's grandfather marries

her sister when they come across one another again as immigrants in New York. A condition for the marriage is that there will be no children, and when she nevertheless becomes pregnant, he leaves her, only returning to New York when he hears of the death of his son. In the intervening years he writes letters to his son, which will never reach him. In his first letter he writes 'Only a few months into our marriage, we started marking off areas in the apartment as "Nothing Places", in which one could be assured of complete privacy, we agreed that we never would look at the marked-off zones, that they would be nonexistent territories in the apartment in which one temporarily ceases to exist'. In what follows it becomes apparent how these Nothing Places become more and more of an obsession until it becomes impossible to

get from one Something Place to another without crossing a Nothing Place, until one is dissolved and irretrievably lost, somewhere in the world. In the last letter he wrote, when he had already returned to New York, the sentences fill up the pages until they lie over one another, ultimately blackening the entire page. A Nothing Place, like Ground Zero, the grave of his son, the keyhole that Oskar is searching for for his key, and the universe in Stephen Hawking's *A Brief History of Time*, Oskar's favourite book. Also like the space between places in the city which are linked by car, lift or subway, an urban reality made up of Something Places and Nothing Places.

I

The interesting thing about the book is the way in which it deals with different versions of real-

een vlucht uit de werkelijkheid, of proberen de werkelijkheid in een verhaal op een andere manier te tonen. Safran Foer is daarentegen steeds bezig om de afstand tot onze eigen wereld te vergroten en te verkleinen. Als de zoomlens van een digitale camera die gedeeltelijk optisch en deels digitaal is. *Extremely Loud & Incredibly Close* is een project dat niet tegenovergesteld is aan de werkelijkheid, een alternatief is of haar confronteert, maar een project dat de werkelijkheid eindeloos reconfigureert en daarmee voorbijgaat aan een exclusieve representatie. Gevonden beelden, teksten, referenties naar de wereldliteratuur en historische gebeurtenissen krijgen door de simpele operatie van het naast elkaar plaatsen zonder duidelijke hiërarchie een nieuwe samenhang. Dit opereren binnen de werkelijkheid zelf, door verschillende betekenis-lagen heen, maakt dat dit boek zo

tot de verbeelding spreekt. Vanuit de werkelijkheid zelf een nieuwe toekomst projecterend in een dynamische herschikking van het bestaande, tussen 'iets'-plekken en 'niets'-plekken door. Het boek is in die zin te lezen als een artistiek experiment om mediërend tussen verleden, heden en toekomst te onderzoeken wat de zeggingskracht is van een wereld van fragmenten. Een experiment dat navolging verdient in de architectuur en het denken over de stad.

ity. Many books are a flight from reality, or try to use a story to show reality in a different way. Safran Foer, on the other hand, is constantly engaged in increasing and decreasing the distance to our own world, like the zoom lens of a digital camera which is partly optical and partly digital. *Extremely Loud & Incredibly Close* is not counter to reality, nor alternative reality, nor does it confront reality, but is a project that endlessly reconfigures reality and so goes beyond any exclusive representation. Found images, texts, references to world literature and historic events acquire new relationships by the simple operation of being placed next to one another, with no clear hierarchy. This way of operating, within reality itself, working through different layers of meaning, is what makes the book so appealing to the imagination. The projection

of a new future from reality itself, a dynamic rearrangement of what currently exists between Something Places and Nothing Places. In this sense the book should be read as an artistic experiment in investigating the expressiveness of the world of fragments, mediating between past, present and future. An experiment that deserves to be followed in the architecture of the city and the way one thinks about the city.

Translation: Arthur Payman